

معرفی کتاب

حقوق کودک را بشناسیم و با آن زندگی کنیم

دستنامه آموزش حقوق کودک در دبستان و دبیرستان

- دوبراوکا مالس، ایوانکا استریشویس و دیگران
- مترجمان: زهره قایینی / ویدا محمدی
- انتشارات مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا، چاپ اول ۱۳۹۵، ۳۷۲ صفحه

آموزش حقوق کودک نخستین گام آموزش حقوق بشر به شمار می‌رود و کودکانی که با حقوق خود آشنا می‌شوند برای زندگی در جامعه از آمادگی بیش‌تری برخوردار هستند.

کتاب حقوق کودک را بشناسیم و با آن زندگی کنیم، کتابی درباره شناخت حقوق کودک است که برای مدارس و مراکز آموزشی تدوین شده است و به مواردی که خانواده باید در ارتباط با کودکش بداند، اشاره می‌کند. این کتاب دستاورد پروژه آزمایشی ترویج حقوق کودک در دبستان‌ها است که از سوی آموزش و پرورش جمهوری کرواسی به تصویب رسیده است. آن‌چه در این کتاب می‌خوانید هدف بلندمدت این پروژه، کمک به فرهنگ سازی در آموزشگاه‌ها به عنوان مکانی است که در آن دانش‌آموزان روزانه با حقوق خود آشنا می‌شوند، آن‌را تمرین می‌کنند و شیوه حفاظت از آن‌را می‌آموزند. هدف کوتاه‌مدت نیز، آموزش آموزگاران دبستان‌ها برای آموزش حقوق کودک است.

زهره قایینی، یکی از دو مترجم کتاب حقوق کودک در پیش‌درآمد این کتاب می‌نویسد: «جای این کتاب آموزشی در برنامه‌های آموزش و پرورش خالی است. در کتاب به تغییر سیستم آموزگارمحور به دانش‌آموزمحور تاکید شده است و همه کادر آموزشی از مدیر تا تک‌آموزگاران باید برای تغییر نگرش آمادگی داشته باشند. افزون بر کارگاه‌های عملی، بر درک حقوق کودک از راه ادبیات پافشاری شده است. کودکان و نوجوانان با خواندن داستان‌هایی که حقوق شخصیت‌های داستان نقض شده است به شکلی ملموس با این حقوق آشنا می‌شوند و درباره آن گفت‌وگو می‌کنند.»

دستنامه دو بخش دارد: در بخش نخست با رویکرد نظری به آموزش حقوق کودک، اهمیت این جنبه از کار آموزشی و از دیدگاه رشد شخصیتی، حقوق کودک از دیدگاه فرآیند آموزش، تأثیر کلاس درس و محیط آموزشی بر بهره‌مندی حقوق کودک در آموزشگاه و نقش کتابخانه در ترویج آن، بررسی می‌شود. در پایان این بخش، پیمان نامه حقوق کودک به عنوان سندی بنیادین بازگوشده است. در بخش دوم، به برخی نمونه‌های نقض حقوق کودک در آموزشگاه‌ها، خانواده‌ها و جامعه اشاره و بررسی می‌شود. همچنین در پیوند با کتاب ۲۱ کارت تصویری که بر روی هر کدام نمادیکی از حقوق نقض شده است وجود دارد.

این کتاب برای هر مدرسه یک منبع قابل قبول و قابل اعتماد است تا با الهام از فعالیت‌های پیشنهادی برنامه‌هایی را در این رابطه طراحی و اجرا کند. ■

به فرزندان کمک کنید شهروند مسئول شود!

- مارگارت اسپیلینگر
- مترجم: هورزاد عطاری

• انتشارات مؤسسه پژوهشی تاریخ ادبیات کودکان، چاپ اول ۱۳۹۹، ۳۹ صفحه

«همچنان که کودکان باید بیاموزند چگونه بند کفش‌هایشان را ببندند، بخوانند و بنویسند، مسائل ریاضی را حل کنند و مفهوم‌های علمی و رویدادهای تاریخی را بفهمند، باید در مسیر درست رشد شخصیت راهنمایی شوند که از سوی خانواده و جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کنند، ارزش‌گذاری می‌شود.» پس ما وظیفه داریم تا به آن‌ها در به دست آوردن ارزش‌ها و مهارت‌هایی که در همه عمرشان بتوانند بر آن‌ها تکیه کنند، کمک کنیم. با این کار، کودکان این شانس را خواهند داشت تا زندگی فردی و شهروندی خوبی در اجتماع داشته باشند.

به گفته مارگارت اسپیلینگر: «آموزش باکیفیت، ابزاری در دسترس هر شهروندی می‌گذارد تا بتواند مشارکتی کامل در جامعه داشته باشد.» پژوهش‌ها نشان داده است کودکانی که با ارزش‌های مثبت و پایدار پرورش می‌یابند، در مدرسه بهتر و شادتر هستند. چنین کودکانی می‌توانند نیازها و خواسته‌های فردیشان را با نیازها و خواسته‌های دیگران در تعادل قرار دهند و تأثیر مثبتی بر جامعه بگذارند.

کتاب به فرزندان کمک کنید شهروند مسئول شود، با برشمردن موارد و مثال‌هایی که یک شخصیت نیرومند و پایدار را می‌سازد به ویژگی‌های یک شهروند مسئول اشاره می‌کند که از آن جمله همدلی، راستگویی، داوری درست، احترام به خود و دیگری شهامت و مسئولیت شهروندی و میهن‌پرستی است. سپس فعالیت‌هایی را متناسب با آن‌چه دانش‌آموزان در زندگی روزانه برای جهت آموزش ارزش‌های اخلاقی و انجام آن در منزل پیشنهاد می‌دهد. هر فعالیت و نحوه انجام آن به صورت کامل شرح داده شده و با مثالی ابهامات آن برطرف شده است. در پایان بر لزوم به اشتراک‌گذاری ارزش‌هایی که بچه‌ها می‌توانند در مدرسه بیاموزند و تمرین کنند با والدین دیگر و مسئولین مدرسه تا تأکید می‌کند تا در یک فرآیند هماهنگ، ارزش‌ها در فرزندان تقویت و پایدار شوند. ■

آمادگی نسل آینده برای توسعه پایدار

• کالیانی کندولا،
مترجم: صفورا زواران

حسینی

• انتشارات شرکت انتشارات فنی ایران، چاپ اول ۱۳۹۹، ۱۵۸ صفحه

در دهه هفتاد توجه جهانیان به تخریب روزافزون محیط زیست و اهمیت انجام اقداماتی در جهت حفظ و بهبود وضعیت آن جلب شد بنابراین محیط زیست نه به عنوان رشته جدید بلکه به عنوان بُعد جدید آموزشی مورد توجه قرار گرفت. توسعه پایدار آموزشی درباره تغییرات اقلیمی، کاهش اثر بلای طبیعی، تنوع زیستی، کاهش فقر و توسعه‌ای است که نیاز نسل حاضر را بدون در خطر انداختن توان تأمین نیاز نسل آینده، برطرف می‌کند؛ و این مهم تنها با استفاده از فن‌آوری‌ها، مقررات سیاسی یا ابزارهای مالی دست‌یافتنی نیست، بلکه لازم است انسان شیوه فکری و عملکردی‌اش را تغییر دهد. این تغییر با آموزش و یادگیری با کیفیت درباره توسعه پایدار در میان تمامی سطوح و بسترهای اجتماعی رخ خواهد داد.

کتاب آمادگی نسل آینده برای توسعه پایدار توسط مرکز آموزش محیط زیست (CEE) هندوستان که سابقه‌ای طولانی و فعال در زمینه آموزش دارد، منتشر شده است.

این کتاب پس از بررسی مفاهیم زیست محیطی، توسعه پایدار و تاریخچه آن به سه فصل مفهوم توسعه پایدار، مسائل مرتبط با توسعه پایدار و رویکردهای برنامه‌ریزی در راستای رسیدن به توسعه پایدار تقسیم شده که در این سه فصل مجموع ۲۳ فعالیت به مربیان پیشنهاد شده است. فعالیت‌های پیشنهادی شامل دو بخش است که در بخش اول معلم پیشینه کار را شرح می‌دهد و در بخش دوم طبق اطلاعات و ابزارهای متناسب با هر فعالیت باید فعالیتی‌ها را به صورت گروهی و یا انفرادی انجام دهد. در هر فعالیت پیشنهادی تعداد مخاطب و زمان مورد نیاز با ابزارهای لازم شرح داده شده است. فعالیت‌های پیشنهادی شامل قالب‌هایی چون گفت‌وگو، نقاشی، کار دستی و... است. از آن‌جا که مترجم در ترجمه خود سعی کرده است تا حداکثر امکان محتوای آن را با شرایط ایران بومی‌سازی کند و تطبیق دهد این فعالیت‌ها را می‌توان به راحتی در مدارس اجرا کرد تا از این طریق دانش‌آموزان که بنای جامعه فردا را خواهند ریخت، به آرزوی این روزهای بشر که داشتن محیط زیستی سالم است، جامعه عمل پیوشانند. ■

تدریس آنلاین در دوران کرونا

• کاستاس پن

• مترجم: اسماعیل سعدی

پور و راضیه وظیفه دوست

• انتشارات دوران، چاپ اول ۱۳۹۹، ۹۲ صفحه

این روزها جهان درگیر ویروس کرونا است و شهرها در حالت نیمه تعطیل و خاموش به سر می‌برند. در کنار این خاموشی از معلمان خواسته شده تا با این بلا تکلیفی کنار بیایند و نسبت به کلاس‌های غیر حضوری سازگارتر شوند.

«کاستاس پن» یک مربی، پژوهشگر و کارآفرین یونانی است که در زمان بحران کرونا کتابی تحت عنوان «تدریس آنلاین در دوران کرونا» را برای کمک در روند تدریس معلمان نوشت. این کتاب با نثری روان در ابعاد کوچک نگارش و به یازده فصل تقسیم شده است که نویسنده در ابتدا به پیشینه تدریس آنلاین و مزایای آن نسبت به آموزش حضوری پرداخته و پس از آن موارد مؤثر در تدریس آنلاین را بر می‌شمرد.

به عقیده پن دانش‌آموزان فقط محتوای درس را به صورت آنلاین نمی‌خوانند بلکه برنامه شما می‌بایست فرصت شرکت در آزمون‌ها، بحث‌ها و حتی گفت‌وگو را برای آن‌ها فراهم آورد.

وی در فصل سوم این کتاب با عنوان «آماده شدن برای گذار به تدریس آنلاین»؛ هفت گام مؤثر مقابله با رفع ترس و واهمه معلمان از ناکارآمدی و غیرمؤثر بودن کلاس‌های مجازی را بیان می‌کند. پن می‌گوید در آموزش آنلاین خوب، مربی با فن‌آوری‌های روز تدریس خود را برنامه‌ریزی می‌کند تا محیطی مناسب برای مشارکت خلاقانه دانش‌آموز به وجود آورد در نتیجه ارتباط فعال میان دانش‌آموزان به وجود می‌آید و انگیزه آن‌ها برای شرکت در کلاس بیش‌تر می‌شود.

در فصل پنجم به ضرورت حضور والدین دانش‌آموزان پرداخته شده است و بیان می‌دارد آن‌ها افرادی حمایت‌گر هستند، باید به فرزندانشان انگیزه بدهند و محیط مناسب را برای یادگیری هرچه بهتر فرزندان خود فراهم کنند.

این کتاب به معلم می‌آموزد تا با ایجاد حساب کاربری سیستم را مدیریت کند و زمان بندی مناسبی برای کلاس‌های خود در نظر بگیرد. او با معرفی سه برنامه (مایکروسافت تیمز، ادمودو و گوگل کلاس روم) به شرح و بیان نقاط مثبت و منفی این برنامه‌ها می‌پردازد.

نویسنده در دو فصل آخر به نحوه صحیح ارتباط با دانش‌آموزان و ارزیابی آن‌ها می‌پردازد که مربی باید تلاش کند بحث‌های گروهی را افزایش داده و با روش‌های مختلف ارزیابی، میزان درک دانش‌آموزان را مباحث گفته شده را بسنجند تا در صورت لزوم روش تدریس را تغییر دهد.

این کتاب جیبی می‌تواند اطلاعات مفید و مختصری را در اختیار آموزگاران قرار دهد تا با خیال راحت و با منبعی مشخص تدریس آنلاین خود را انجام دهند. ■